

ADOLFO AREJITA, EUSKALTZAINDIAN SARTZEA

Agurra

Bilboko Udaletxea, 2005-VI-24

*Andres Urrutia,
euskaltzainburua*

Bilbo hiriko alkate txit argia,
Excmo. Sr. Alcalde de la villa de Bilbao,

Bilboko udaleko zinegotziak eta udal honetako kideak,
Sres. Concejales del Ayuntamiento de Bilbao y miembros de esta corporación,

bilbotarrok,
bilbaínas y bilbaínos,

agintariok,
autoridades,

euskaltzain ohorezko, oso eta urgazleok,
académicos de honor, de número y correspondientes,

jaun-andreok,
señoras y señores,

egun on guztioi!
buenos días a todos!

Berriro dator Euskaltzaindia bilbotarren etxera, bertako Udaletxera. Egia esan, etxeko ikusten du hemen bere burua Euskaltzaindiak, Bilbon, eta, zer esanik ez, Euskal Herri osoan ere, ondo errotutako erakundea baita gure akademia.

Bada, hala ere, niretzat, egun hau bereizi eta hautuzkoa. Halaxe bururatu zait hona gentozela, kalean zehar ibilaldia egiten, eta R. M. Azkue, gure lehen euskaltzainburu izan zenaren etxe albotik igarotzean. Ondo dakizuenez, aldamen-aldamenean bizi zen hura, *Zingira/Sendeja* kalean, hain zuzen ere. Egunerokoa zuen hark, Euskaltzaindiak *Erribera* kalean zuen egoitza zaharretik irten eta Udaletxerako norabidea hartzea. Etxe honetara iritsi aurretik bira egin eta bertan zuen bizilekua. Bide erdian, hortaz, gure egungo egoitza-

ren eta Udaletxearen artean. Areatzan zehar etortzen zen, errekaren albo-albotik, menturaz behinolako itsasalde lekeitiarraren herriminez. Begi-bistan zituen Bilboko Udaletxea eta San Nikolas eliza. Aurre-aurrean, itsasontzi ketsuak eta moila zeregintsuak. Horra hor, orduko Bilbo, eta, bertan, argi dago, euskara ere lekuko.

Egun, aldiz, Azkuek egiten zuen bide erdia baino, bide luzetxoagoa egin dugu, Adolfo Arejita bilbotarra Euskaltzaindiaren altzora ekartzeko, non eta Azkue zenaren bizi-txokotik hurbil, Bilboko Udaletxean bertan.

Nor Adolfo Arejita? Nolako haren lana? Esan dezadan egun Euskaltzaindira datorrena, gauza ororen gainetik, ikertzaile eta irakasle dugula. Bilbotarra da, eta, familiaren aldetik, Bizkaiko Morga herrian ondo errotutako sustraiak ditu euskaltzain berriak. Haren eskutik ezagutu ditugu hainbat idazle, bizkaitarrak zein bestelakoak, Adolfo Arejitak sakon eta artez miatu baititu euskara klasikoaren iturriak, hala idatzizkoak nola ahozkoak.

Morgako euskara doinuak eta Bilboko esku-erakutsiak eta ikuspegi zabalak nabarmen zaizkio, eta badaki oparo eta gogotsu ekiten, euskarari berea eman nahian. Badu, bestalde, Arejitak, osterantzeko ezaugarria, alegia, lan-taldeak, proiektuak eta giza baliabideak antolatzeko eta kudeatzeko dohaina. Hara hor urteetako eskarmentua, Labayru Ikastegian ondua. Hori ere, euskalgintzaren barruan, azpimarratzeko eta nabarmentzeko modukoa. Horrexegatik egin dugu gure kide, uste dugulako beraren ekarriak, Akademia ez ezik, Bizkaiko eta Euskal Herriko euskalgintza ere zinez aberastuko duela.

Joan den astean bete zituen Bilbok 705 urte. Orduko ekitaldian entzun genion Bilboko alkateari, Iñaki Azkuna jaunari, Bilboko hiria eraberritzeko gogo eta ahaleginak bilbotar guztionak eta bilbotar guztioi esker direla egitekoak.

Ahalegin horietan, zalantzarik ez, Euskaltzaindiak euskararena du helbururik behinena. Horretan nahi dugu lagundu eta bilbotarrekin bidaide jardun, eraberritze hori, itxuraldatze hutsa baino, sakoneko iraulia izan dadin, gero eta Bilbo euskaldunago baten esperantzan.

Mila esker, beraz, zuon harrerarengatik, eta gatozen orain ekitaldiaren protokolora.

Hitza du Xabier Kintanak, Euskaltzaindiaren idazkariak.